

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 330/2022
22.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужилца АА из ..., ул. ... бр. ..., ББ из ..., ул. ... бр. ..., ВВ из ..., ул. ... бр. .. и ГГ из ..., ул. ... бр. ..., чији је заједнички пуномоћник Ивана Чудић, адвокат у ..., против туженог Клиничког центра Војводине из Новог Сада, чији је пуномоћник Милена Ивошевић, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2117/21 од 27.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 22. септембра 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2117/21 од 27.09.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2117/21 од 27.09.2021. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2008/2020 од 21.05.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужилце АА из ... да се обавезе тужени да тужилци за период од 01.09.2017. године до 31.08.2020. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 112.160,00 динара, са затезном каматом од 18.03.2021. године до исплате и износ од 22.203,16 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 17.03.2021. године, на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 79.372,20 динара, са законском затезном каматом од 18.03.2021. године до исплате и износ од 15.173,21 динар на име затезне камате обрачунате од доспелости до 17.03.2021. године; **ОДБИЈА СЕ** тужбени захтев тужилце ББ из ... да се обавезе тужени да тужилци за период од 01.09.2017. године до 31.08.2020. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 111.634,25 динара, са затезном каматом од 18.03.2021. године до исплате и износ од 22.219,36 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 17.03.2021. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 79.372,20 динара, са затезном каматом од 18.03.2021. године до исплате и износ од 15.173,46 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 17.03.2021. године; **ОДБИЈА СЕ** тужбени захтев тужилце ВВ из ... да се обавезе тужени да тужилци за период од 01.09.2017. године до 31.08.2020. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 102.521,25 динара, са затезном каматом од 18.03.2021. године до исплате и

износ од 21.162,10 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 17.03.2021. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 79.372,20 динара, са затезном каматом од 18.03.2021. године до исплате и износ од 15.173,46 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 17.03.2021. године; **ОДБИЈА СЕ** тужбени захтев тужиље ГГ из ... да се обавезе тужени да тужилји за период од 01.09.2017. године до 31.08.2020. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати износ од 112.160,00 динара, са затезном каматом од 18.03.2021. године до исплате и износ од 22.545,44 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 17.03.2021. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 79.372,20 динара, са затезном каматом од 18.03.2021. године до исплате и износ од 15.173,46 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 17.03.2021. године и **ОДБИЈА СЕ** захтев тужиља за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиље да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 84.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиља за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2008/2020 од 21.05.2021. године, у ставовима од првог до деветог изреке усвојени су тужбени захтеви тужиља и обавезан тужени да тужилјама на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора исплати наведене појединачне новчане износе са затезном каматом. У ставу десетом изреке обавезан је тужени да тужилјама на име трошкова парничног поступка исплати износ од 232.060,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. У ставу једанаестом изреке одбијен је захтев тужиља за ослобађање од трошкова плаћања судске таксе.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2117/21 од 27.09.2021. године, одбијене су жалбе парничних странака и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

У одговору на ревизију тужиље су оспориле ревизијске наводе и предложиле да Врховни касациони суд одбаци ревизију као недозвољену. Тражиле су накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе о праву запослених у Здравственим установама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле су у спорном периоду биле у радном односу код туженог и обављале послове ..., са коефицијентом посла од 7,34%. Тужени је у спорном периоду тужилама обрачунавао и исплаћивао плату на тај начин што је множио коефицијент радног места тужила са основицом за обрачун плате коју објављује Влада РС, и тако добијени износ је упоређивао са минималном зарадом, па уколико би био нижи од минималне зараде тужени је вршио допуну плате до висине минималне зараде. Тужени у обрачунским листама за спорни период није исказивао накнаде за исхрану у току рада и регрес, нити који део коефицијента се односи на ове накнаде. Уговорена плата тужила у читавом спорном периоду је била нижа од минималне зараде.

Тужбени захтев је постављен у складу са варијантом налаза судског вештака економске струке према којој је обрачун извршен на основу присуства на раду и најповољнијег критеријума у упоредним важећим Колективним уговорима у Републици Србији, између осталог ПКУ за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије према којем је дневни износ топлог obroка 250,00 динара бруто, а регрес за коришћење годишњег одмора износи 1/12 минималне зараде на месечном нивоу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао туженог да тужилама исплати тражене износе накнаде. По становишту другостепеног суда тужилама у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова, независно од чињенице што је одредбом члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима, јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По мишљењу нижестепених судова, у ситуацији када је тужени исплаћивао тужилама минималну зарату следи да тужилама није исплаћен топли оброк и регрес, па је тужени дужан да им ту накнаду исплати у износу утврђеном вештачењем, правном аналогијом, према критеријумима у упоредним Колективним уговорима у Републици Србији за предузећа која се финансирају из буџета, који су били важећи у истом временском периоду на који се односи и предметно потраживање тужила.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су на утврђено чињенично стање нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Тужени је здравствена установа која се у смислу Закона о јавним службама ("Службени гласник РС, бр. 24/91...83/14) сматра јавном службом, због чега се на запослене код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19).

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана закона, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20), у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...113/17), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене здравственим установама.

У конкретном случају, тужиле су запослене код туженог који се сматра јавном службом, на радном месту ..., па се на утврђивање и обрачун њихове плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20) није предвиђено право запослених на

накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 106/2018). Дакле, на основу горе наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужила садржан било у општем, било у посебном акту. То значи да тужилама не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њихове плате, па је то што је тужилама у спорном периоду исплаћивана минимална зарада без утицаја на одлучивање.

Имајући у виду све наведено, нижестепени судови су погрешно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Сагласно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Туженом, према успеху у поступку, применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова парничног поступка у укупном износу од 84.000,00 динара, и то: за састав два образложена поднеска износ од 22.500,00 динара, за приступ на два одржана рочишта износ од 25.500,00 динара, за састав жалбе на првостепену пресуду износ од 18.000,00 динара (према опредељеном захтеву) и за састав ревизије износ од 18.000,00 динара (према опредељеном захтеву), све према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Туженом нису досуђени трошкови судских такси у жалбеном поступку, јер тужени ове трошкове није определио по висини у складу са одредбом члана 163. став 2. ЗПП-а.

На основу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одбио захтев тужила за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, јер наведени трошкови нису били нужни ради одлучивања о ревизији.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић